

APĒLĀCIJAS PADOME

Pasta adrese: a/k 124, Rīga LV-1010	Adrese: Citadeles iela 7 (70), Rīga	Tālruni: 7 027 190, 7 027 140	Fakss: 371 7 027 208
--	--	----------------------------------	-------------------------

Apelācijas lietas šifrs:
ApP/96/ M-93-2233

Lēmums

Rīga

1996. gada 30. aprīlī

Apelācijas padome:

ApP sēdes priekšsēdētājs - G. Poļakovs,
ApP sēdes locekļi - D. Liberte un N. Vederņikovs,
ApP sekretāre - Ie. Judinska

1996. gada 11. aprīlī izskatīja apelācijas iesniegumu, kuru patentu pilnvarotais G. Rotbergs, balstoties uz LR Likuma par preču zīmēm (LPZ) 7. panta ceturto daļu, 18.12.95 iesniedzis pieteicēja - firmas "BADISCHE TABAKMANUFATUR ROTH-HÄNDLE GmbH" (Vācija) vārdā pret LR Patentu valdes (LPV) 1995. gada 18. oktobra lēmumu par preču zīmes REVAL (pieteik. Nr. M-93-2233; pieteik. datums 9.03.93; 34. kl. - tabakas izstrādājumi; smēķēšanas piederumi, un proti, pelnu trauki (izņemot izgatavotos no cēlmetāliem vai ar tiem pārklātos), cigarešu papīrs, cigarešu apvalki ar un bez filtra, cigarešu filtri, šķiltavas, cigarešu uztīšanas un pildīšanas mašīnas; sērkociņi) reģistrācijas atteikumu.

Apelācijas iesniedzējs nepiekrīt LPV atteikuma lēmumam.

ApP sēdē piedalījās pieteicēja pārstāvis - patentu pilnvarotais G. Rotbergs un LPV pārstāve - Preču zīmju un dizainparaugu nodaļas eksperte M. Kāpostiņa, kas veikusi minētā pieteikuma ekspertīzi.

I. Apelācijas iesnieguma izskatīšanas rezultātā Apelācijas Padome **konstatēja**:

1. LPV lēmums atteikt preču zīmes REVAL reģistrāciju balstās uz slēdzienu, ka pieteiktais apzīmējums "var maldināt patērētājus attiecībā uz preču izcelsmes vietu" (LPZ 2. panta pirmās daļas 7. punkts un 2. panta otrā daļa), jo tas "norāda uz Igaunijas Republiku kā iespējamo preču ražošanas vietu": 'Reval' ir 'Igaunijas galvaspilsētas Tallinas agrākais nosaukums vācu un angļu valodās (*Webster's Encyclopedic Unabridged Dictionary of the English Language*, 1989; *Bertelsmann Universal Lexicon, Gütersloh*, 1993)". Bez tam apzīmējums 'Reval' "šajā rakstībā tika lietots arī Krievijas Baltijas guberņās (latviskais - Rēvele), tāpēc daļa Latvijas patērētāju, īpaši vecākā paaudze, šādu apzīmējumu saistīs ar preču izcelsmi no Igaunijas".

ApP sēdes gaitā LPV pārstāve paskaidroja, ka, pieņemot lēmumu par apzīmējuma REVAL reģistrācijas atteikumu, viņa to kvalificēja kā ģeogrāfisko nosaukumu.

2. Apelācijas iesniedzējs pamato savu nepiekrīšanu LPV lēmumam šādi:

2.1. apelācijas iesniedzējs uzskata, ka LPZ 2. panta otrā daļa nesatur preču zīmju

reģistrējamības kritēriju, kurš ir saistīts ar LPV lēmumā minētajiem formulējumiem "attiecībā uz preču izcelsmes vietu" un "norāda uz ... kā iespējamo preču ražošanas vietu";

2.2. apelācijas iesniedzējs, balstoties uz LPV *Īpašo noteikumu preču zīmju starptautiskās reģistrācijas pieteikumu iesniegšanai un izskatīšanai LR Patentu valdē 5.1"b"* punktu, arī uzskata, ka šādi formulējumi nav korekti, jo "šādas 'vietas' vispārējā gadījumā iespējamās vairākas";

2.3. ir apšaubāma LPZ 2. panta otrajā daļā minētā jēdziena "ģeogrāfiska rakstura norāde" LPV lēmumā dotā interpretācija, kuras dēļ šis jēdziens tiek tulkots kā norāde uz "preču izcelsmes vietu". Pēc pieteicēja pārstāvja domām, "starptautiskajā praksē ... ar šo jēdzienu saprot tādu apzīmējumu, kas tieši norāda uz noteiktu ģeogrāfisku objektu, no kura ir nākusi tā vai cita prece vai pakalpojums un kuram piemīt noteikta ar šo ģeogrāfisko reģionu saistīta reputācija";

2.4. etimoloģiski pētījumi apliecina, ka "vairāku valodu mijietekmes rezultātā kādreizējie sugas vārdi ... savu sākotnējo nozīmi, piemēram, kā lietvārdi, var vispār zaudēt". Šā iemesla dēļ var pieņemt, ka "tai daļai Latvijas patērētāju, īpaši vecākajai paaudzei, kas bijusi saistīta finansu un uzņēmējdarbības sfērā, apzīmējums REVAL drīzāk asociētos ar jēdzieniem '*revalierung*' vai '*revaluation*' (Internationale Businesschule. A. S. Ņikiforova. Businesswörterbuch deutsch-russisch. M., "Slovary", 1993);

2.5. Latvijas patērētāji nevar sajaukt apzīmējumu REVAL nedz ar cara laika guberņas pilsētas nosaukumu, nedz ar Igaunijas galvaspilsētas mūsdienīgo nosaukumu, jo:

1) Igaunijas galvaspilsētas Tallinas agrākā vācu nosaukuma latviešu sinonīms ir 'Rēvele' (Latvijas Padomju enciklopēdija. Rīga, GER, 8. sējums, 1986, 355. lpp.), bet krievu valodā - '*Ревель*' (apelācijai pievienotā kartes "Карта Российской империи" kopija);

2) Latvijā nosaukums 'Rēvele' netiek izmantots jau kopš trīsdesmitajiem gadiem, par ko liecina izdevumi "Alfabētiskais rādītājs. Apgādniecība "Grāmatu draugs" Rīgā, 1938" (rādītājs Latvijas oficiālajos laikrakstos izsludinātiem likumdošanas un normatīvajiem aktiem no 1918. g. līdz 1938. g.) un "Rīga: Enciklopēdija. Rīga, GER, 1988" (vardnīcas šķirklis 'Tallinas iela');

3) mūsdienu vācu- un angļu-latviešu vārdnīcas, kas ietver nosaukumu 'Tallin', nesatur nosaukumu 'Reval' ("Vācu- latviešu vārdnīca. Rīga, "Avots", 1990"; "Angļu-latviešu vārdnīca. Rīga, 'Jaņa sēta', 1995");

2.6. apzīmējums REVAL ir zināms kā preču zīme, kuru lieto uz cigaretēm, jau ilgu laiku, par ko netieši liecina vācu grāmatas "E. Glonnegger, W. Diem. Das große Ravensburger Spielbuch. Otto Maier Verlag Ravensburg, 1974" latviešu tulkojums "E. Glonegers, V. Dīms. Lielā spēļu grāmata. Rīga, "Zvaigzne", 1982", kurā preču zīme REVAL tiek minēta līdz ar tādām vispārzināmām zīmēm kā CHESTERFIELD, PLAYERS, CAMEL;

2.7. apelācijai pievienotie materiāli liecina, ka vārdiskā preču zīme REVAL jau kopš 1959. gada reģistrēta Vācijā (reģ. Nr. 729 003 un 1 067 010) un 1972. gadā Dānijā (reģ. Nr. VR 03. 963 1972). Ir spēkā arī tās starptautiskās reģistrācijas (reģ. Nr. WO 488014 un R 344 734) attiecībā uz Alžīriju, Austriju, Beniluksa valstīm, Ēģipti, Spāniju, Franciju, Ungāriju, Itāliju un daudzām citām valstīm. Bez tam apzīmējums REVAL reģistrēts kā citu firmas "BADISCHE TABAKMANUFAKTUR ROTH-HÄNDLE GmbH" preču zīmju sastāvdaļa (piemēram, starptautiskās reģistrācijas Nr. 435 833 un 496 788, reģistrācija Vācijā (reģ. Nr. 1 081 139).

II. Apelācijas iesnieguma izskatīšanas rezultātā Apelācijas padome nāca pie šādiem **slēdzieniem**:

1. LPV lēmuma atsaukšanās uz LPZ 2. panta otro daļu principā atzīstama par pareizu, jo

apzīmējums REVAL pēc rakstības sakrīt ar kādreizējo Igaunijas galvaspilsētas Tallinas vācu nosaukumu 'Reval' (*Duden Deutsches Universalwörterbuch. Dudenverlag, 1989; Webster's Encyclopedic Unabridged Dictionary of the English Language, 1989*). Tāpēc apzīmējums REVAL jāizskata, pamatojoties uz Likuma noteikumiem par apzīmējumu - ģeogrāfisko nosaukumu un ģeogrāfiska rakstura norāžu reģistrāciju.

Vienlaikus ApP atzīmē, ka lēmuma atsaukšanās uz LPZ 2. panta otro daļu ir precīza tikai daļēji, jo lēmumā netiek paskaidrots, vai apzīmējums tiek kvalificēts kā ģeogrāfiskais nosaukums vai ģeogrāfiska rakstura norāde (LPZ 2. panta otrā daļa satur divus nosacījumus, pirmais no kuriem attiecas uz ģeogrāfiskajiem nosaukumiem, bet otrais - apzīmējumiem, kas uztverami kā ģeogrāfiska rakstura norādes. Katram minētajam nosacījumam ir sava īpaša nozīme un juridiskas sekas preču zīmju reģistrējamības novērtēšanā).

Ņemot vērā iepriekšminēto, kā arī LPV pārstāves mutvārdu paskaidrojumus, ka ekspertīzes gaitā apzīmējums REVAL tika kvalificēts kā ģeogrāfiskais nosaukums (t. i. pēc LPZ 2. panta otrās daļas pirmā nosacījuma), jāsecina, ka LPV lēmuma atsaukšanās un motivējumi nav konsekventi: kaut gan apzīmējums tika kvalificēts kā ģeogrāfiskais nosaukums, LPV atteikuma lēmuma motivējumi galvenokārt attiecas uz ģeogrāfiska rakstura norādes reģistrējamību.

2. Izskatot pieteikto apzīmējumu pēc būtības, ApP uzskata, ka, kaut gan tas atkārti kādreizējo Igaunijas galvaspilsētas vācu nosaukumu un tāpēc tas varētu tikt kvalificēts kā ģeogrāfiskais nosaukums, tomēr būtu pareizāk to kvalificēt kā ģeogrāfiska rakstura norādi šādu iemeslu dēļ:

- nosaukums 'Reval' ir vēsturiskais nosaukums, kuru jau ilgu laiku, kopš 1918. gada ("Enciklopēdiskā vārdnīca. "Latvijas enciklopēdiju redakcija", Rīga, 1991", apelācijai pievienotie materiāli) nelieto, lai tieši vai netieši apzīmētu Igaunijas galvaspilsētu; tas arī nenorāda ne uz vienu citu mūsu laikā pastāvošu ģeogrāfisko vietu;

- nosaukums 'Reval' nav plaši zināms Latvijā, kur kā Igaunijas galvaspilsētas nosaukumu galvenokārt lietoja apzīmējumu 'Rēvele';

- vēsturiskais nosaukums 'Reval' nav saistīts ar kādiem vispārzināmiem un stabiliem etnogrāfiskajiem, mākslas, sadzīves u. tml. jēdzieniem, kuru dēļ šis nosaukums mūsu laikā noteikti varētu asociēties ar Tallinu.

3. Sakarā ar apzīmējuma REVAL kvalificējumu pēc LPZ 2. panta otrās daļas otrā nosacījuma jāatzīmē, ka apelācijas motivējums, ka "LPZ 2. panta otrā daļa nesatur preču zīmju reģistrējamības kritēriju, kurš ir saistīts ar LPV lēmumā minētajiem formulējumiem "attiecībā uz preču izcelsmes vietu" un "norāda uz ... kā iespējamo preču ražošanas vietu", nav ievērojams, jo šis motivējums galvenokārt balstās uz atsevišķām LPV lēmuma formulējumu neprecizitātēm un neievēro nedz LPZ 2. panta otrās daļas noteikumus, nedz LPV lēmuma saturu.

LPZ 2. panta otrā daļa tiešām nesatur noteikumus, kas ir tieši saistīti ar jēdzienu 'preču izcelsmes vieta', bet tā iekļauj iepriekšminētos noteikumus, ka jebkurš apzīmējums, kas uztverams kā ģeogrāfiska rakstura norāde, nedrīkst maldināt sabiedrību. Analizējot šos noteikumus, var secināt, ka aizliedzot sabiedrības maldinājumu, kas var rasties sakarā ar apzīmējuma - ģeogrāfiska rakstura norādes reģistrāciju un lietošanu, Likums ar to saprot nevis kādu nenoteiktu maldinājumu, bet maldinājumu par preču izgatavošanas vietu jeb, vispārinot, preču izcelsmes vietu. Šādu maldinājumu aizliedz cita starpā arī LPZ 2. panta pirmās daļas 7. punkts, it sevišķi ņemot tā noteikumus, piemēram, kopā ar LPZ 2. panta pirmās daļas 6. punkta noteikumiem par preču izgatavošanas vietu. Pamatojoties uz minētajiem apsvērumiem, var secināt, ka LPV lēmuma atsaukšanās uz LPZ 2. panta otro daļu kopā ar LPZ 2. panta pirmās daļas 7. punktu un attiecīgie formulējumi ("attiecībā uz preču izcelsmes vietu" un "norāda uz ... kā iespējamo preču ražošanas vietu") principā nav pretrunā ar Likumu.

4. Tāpat nav ievērojami pieteicēja pārstāvja apelācijas apsvērumi par LPZ 2. panta otrajā daļā minētā jēdziena "ģeogrāfiska rakstura norāde" interpretāciju saistībā ar jēdzienu 'preču izcelsmes vieta', kā arī viņa paskaidrojumi par termina 'preču izcelsmes vieta' lietošanu starptautiskajā praksē.

Rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jomā katram no minētajiem un līdzīgiem jēdzieniem ir sava nozīme un lietošanas sfēra. Analizējot pieteicēja pārstāvja paskaidrojumus, var secināt, ka tie attiecas nevis uz jēdzieniem, kurus lieto preču zīmju aizsardzības jomā, bet uz citu rūpnieciskā īpašuma objektu - 'norādēm uz izcelsmi' un 'ģeogrāfiskajām norādēm' (attieciegie angļu sinonīmi - '*indications of source*' un '*geographical indications*').

5. Tātad, apsverot kopumā LPV lēmuma norādīto atsaukšanos uz LPZ 2. panta otro daļu un attiecīgos pieteicēja pārstāvja argumentus, ApP uzskata, ka pieteiktais apzīmējums jākvalificē pēc LPZ 2. panta otrās daļas otrā nosacījuma (t. i., kā ģeogrāfiska rakstura norāde), vienlaikus novērtējot tā atbilstību LPZ 2. panta pirmās daļas 7. punkta prasībām par apzīmējuma nemaldinošu raksturu attiecībā uz preču izcelsmes (ražošanas) vietu.

6. Izskatot jautājumu par apzīmējuma REVAL maldinošu vai nemaldinošu raksturu attiecībā uz preču izcelsmes vietu, ApP uzskata, ka apelācijas iesniedzēja arguments, ka "šādas 'vietas' vispārējā gadījumā iespējamas vairākas", šai lietā nav atzīstams par pamatotu, jo ApP nav zināmas citas ģeogrāfiskās vietas ar nosaukumu '*Reval*'. Šādas ziņas nav arī apelācijā un tai pievienotajos materiālos. Šajā sakarā ApP arī neuzskata par pamatotu pieteicēja pārstāvja atsaukšanos uz LPV *Īpašo noteikumu preču zīmju starptautiskās reģistrācijas pieteikumu iesniegšanai un izskatīšanai LR Patentu valdē 5.1"b"* punktu, jo tas nosaka noteikumus, kas attiecas nevis uz preču izcelsmes vietām, bet preču zīmju līdzpašnieku atrašanās vietām (adresēm).

7. Nav ievērojams apelācijas iesniedzēja arguments, ka daļai Latvijas patērētāju apzīmējums REVAL var asociēties ar jēdzieniem '*revalierung*' vai '*revaluation*', jo, kaut gan šo terminu pirmo burtu salikumi pēc rakstības atkārtoti apzīmējumu, diez vai tabakas izstrādājumu un citu līdzīgo preču, attiecībā uz kurām pieteikts apzīmējums REVAL, patērētājiem vārds '*reval*' var asociēties ar finansu un uzņēmējdarbības sfēras terminiem.

8. Vienlaikus ir ievērojami atsevišķi pieteicēja pārstāvja argumenti, ka apzīmējums REVAL nevar asociēties ar Igaunijas galvaspilsētas mūsdienīgo nosaukumu.

Igaunijas galvaspilsētas Tallinas agrākais vācu nosaukums '*Reval*' pēc tā rakstības un izrunas būtiski atšķiras gan no attiecīgā latviešu ('Rēvele'), gan no krievu nosaukuma ('*Ревель*'). Šis atšķirības dēļ nevar apgalvot, kā vācu vārds '*Reval*' noteikti izraisīs asociācijas ar minētajiem latviešu vai krievu nosaukumiem, kuri, kā var pieņemt, ir plašāk pazīstami Latvijā nekā vācu nosaukums. Jāievēro arī, ka, kā liecina pieteicēja pārstāvja iesniegtie materiāli, pat nosaukums '*Rēvele*' jau kopš trīsdesmitajiem gadiem netiek izmantots Latvijas oficiālajos likumdošanas un normatīvajos aktos, kā arī citos izdevumos, izņemot vēsturiskos darbus, mācību grāmatas un enciklopēdiskos izdevumus.

9. Šai lietā ir uzskatāmi par nozīmīgiem apelācijai pievienotie materiāli par vārdiskās preču zīmes REVAL nacionālajām un starptautiskajām reģistrācijām (reģ. Nr. WO 488 014 un R 344 734), it īpaši Vācijā (reģ. Nr. 729 003 un 1 067 010) un attiecībā uz Austriju, kuri liecina, ka šajās valstīs un starptautiskajā praksē kopumā neuzskata, ka preču zīmei REVAL ir maldinošs raksturs.

10. Novērtējot apzīmējuma REVAL reģistrējamību, jāievēro arī tā ilggadīgā lietošana.

11. Apsverot visus izskatāmās apelācijas lietas apstākļus kopumā un ņemot vērā pieteicēja pārstāvja un LPV pārstāves paskaidrojumus, ApP uzskata, ka preču zīme REVAL nevar maldināt Latvijas patērētājus par preču, attiecībā uz kurām tā pieteikta, izcelsmes vietu un, attiecīgi, ka LPV lēmuma atsaukšanās uz LPZ 2. panta pirmās daļas 7. punktu nav pamatota.

III. Ņemot vērā šā lēmuma I un II daļā minētos paskaidrojumus un secinājumus, Apelācijas padome, vadoties no Likuma par preču zīmēm 2. panta otrās daļas noteikumiem, **nolemj:**

1. atcelt Patentu valdes 1995. gada 18. oktobra lēmumu par preču zīmes REVAL (pieteik. Nr M-93-2233) reģistrācijas atteikumu;

2. atzīt pieteikto preču zīmi REVAL (pieteik. Nr M-93-2233) par reģistrējamu attiecībā uz visu pieteikto preču sarakstu;

3. Patentu valdes Preču zīmju un dizainparaugu nodaļai un Dokumentācijas un Valsts reģistru nodaļai, pamatojoties uz šo lēmumu, Likuma par preču zīmēm noteiktajā kārtībā izdarīt nepieciešamos ierakstus, kas ir saistīti ar preču zīmes REVAL (pieteik. Nr M-93-2233) reģistrāciju, Valsts preču zīmju reģistrā, kā arī citā LPV dokumentācijā .

ApP sēdes priekšsēdētājs

G. Poļakovs

ApP sēdes locekļi:

D. Liberte

N. Vederņikovs